

[Udenrigsministeren]

fremmest vedrører Danmark, og om det skal jeg bare sige, at det fortsat forekommer regeringen at være aldeles overflødig at pålægge de kulporterende selskaber en yderligere rapporteringspligt, sådan som der står i forslaget. Den arbejdsgruppe, der er nedsat under kulforsyningsudvalget, og som har til opgave at undersøge de forsyningsmæssige og samfundsøkonomiske konsekvenser af en gradvis afvikling af Danmarks kulimport fra Sydafrika indtil 1990 og herunder pege på alternative forsyningsmuligheder, forventes jo at afslutte sit arbejde i september i år. Så kommer der en samlet beretning til kulforsyningsudvalget, og den skal igen give grundlaget for en redegørelse til energiministeren.

På baggrund af de oplysninger, vi har om arbejdsgruppens hidtidige arbejde, er der for regeringen ingen tvivl om, at rapporten – sådan som det også fremhæves i mandatet for arbejdsgruppen – vil komme med de oplysninger, som beslutningsforslaget nu pålægger regeringen at indhente, og på den baggrund er det ikke bare forhastet, men også uhensigtsmæssigt at prøve at afkræve selskabene yderligere rapporter og oplysninger.

Så er der litra c vedrørende Valutafondens långivning til Sydafrika.

Dertil kan jeg bare sige, at denne sag er så grundigt gennemdrøftet og belyst på nordisk plan, at det forekommer udsigtsløst at rejse den på ny. Der er allerede nordisk enighed om, at en politisering af FN's særorganisationer og faglige internationale organisationer bør modvirkes, at det er i de nordiske landes interesse, at det internationale betalingsystem fungerer tilfredsstillende, at alle Valutafondens medlemslande har statutmæssig ret til IMF-lån, og endelig at nordisk kritik af kommende sydafrikanske låneansøgninger til Valutafondens bestyrelse må fremsættes på et økonomisk grundlag, f.eks. med henvisning til apartheidpolitikens negative virkninger på den interne økonomiske politik, herunder arbejdsmarkedspolitikken i Sydafrika.

Når vi herudover tager i betragtning, at den nordiske repræsentant i Valutafondens bestyrelse kun kan agere ved at stille forslag om afstemning, hvis der er nordisk enighed herom, og at de hidtidige nordiske drøftelser klart har vist, at de nordiske lande ikke kan blive enige om at gå længere i retning af at stadfæste principper for, hvordan den nordiske repræsentant skal forholde sig, forekom-

mer det mildt sagt overflødig på ny at rejse dette spørgsmål i den nordiske kreds.

Så er der spørgsmålet om nyinvesteringerne i Sydafrika. Her vil jeg gerne minde om, at det fællesnordiske handlingsprogram taler om forbud mod eller modvirkning af nyinvesteringer; og at de nordiske lande valgte denne alternative formulering, skyldtes først og fremmest en erkendelse af, at de faktiske forhold med hensyn til omfanget af investeringer i Sydafrika var meget forskellige i de enkelte nordiske lande. I Sverige har man således på grund af omfanget af de svenske kommercielle aktiviteter og dermed deres investeringer i Sydafrika følt et behov for at vedtage en egentlig lovgivning, mens de øvrige lande ved hjælp af nægtelser af valutalicenser m.v. har været i stand til at forhindre nyinvesteringer i Sydafrika.

Første næstformand (Knud Østergaard):

Af hensyn både til taleren og til tingets omdømme vil jeg bede om mere ro i salen.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

En dansk lovgivning på dette område vil derfor være overflødig. Salget af licenser til Sydafrika er som bekendt ikke omfattet af det fællesnordiske handlingsprogram, og et dansk forbud herimod ville være et mere vidtgående skridt, end noget andet vestligt land, herunder de øvrige nordiske lande, hidtil har taget. En sådan isoleret dansk lovgivning vil for øvrigt heller ikke få den tilsigtede virkning, for salg af licenser vil fortsat foregå gennem de andre lande, herunder gennem datterselskaber i udlandet. En troværdig lovgivning på området forudsætter derfor, at andre lande samtidig gennemfører en tilsvarende lovgivning.

Hvis beslutningsforslagets krav til regeringen på de områder, jeg hidtil har nævnt, bliver vedtaget, vil det imidlertid ikke i sig selv indebære nye isolerede danske nationale sanktioner.

Det vil derimod litra b i beslutningsforslaget, som pålægger regeringen over for olieselskaber og danske rederier at fastslå, at det er i strid med dansk handels- og udenrigspolitik at foretage handel med olie og/eller transport af olie til Sydafrika. Dette element er derfor efter regeringens opfattelse meget bekymringvækkende. Der er desværre næppe